

ΕΣΠΑ 2007 - 2013

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠ.ΑΝ. του ΕΣΠΑ 2007 – 2013

(Για Υπό Σύσταση & Νεοϊδρυθείσες Επιχειρήσεις)

Υποβολή Προτάσεων: μέχρι τις 12/01/2011

Προκηρύχθηκε στις 15/07/2010 ο οδηγός του προγράμματος «ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ» από το Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας στο πλαίσιο του Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα 2007-2013 (ΕΠΑΝ II). Μέσω του προγράμματος, προβλέπεται η ενίσχυση Υπό Σύσταση & Νεοϊδρυθείσες Πολύ Μικρές, Μικρές & Μεσαίες Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Μεταποίησης.

ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ - ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Επιλέξιμες προς χρηματοδότηση θεωρούνται Υπό Σύσταση & Νεοϊδρυθείσες Πολύ Μικρές και Μικρές Επιχειρήσεις για τις οποίες συντρέχουν αθροιστικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

1. Ως **νέες επιχειρήσεις** θεωρούνται οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ελληνικό χώρο στους τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών που δρουν υποστηρικτικά σε αυτές και οι οποίες ταξινομούνται σε έναν από τους επιλέξιμους κλάδους του προγράμματος όπως περιγράφονται στον πίνακα των επιλέξιμων κλάδων **ΚΑΔ 2008 (Παράρτημα)**, έχουν αρχίσει την δραστηριότητά τους **μετά την 1/1/2008** και λειτουργούν αδιαλείπτως από τότε. Είναι επιχειρήσεις οι οποίες έχουν εταιρική μορφή Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ο.Ε., Ε.Ε., ή Ατομικές Επιχειρήσεις και οι συνεταιρισμοί & τηρούν βιβλία Β' ή Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ..
2. **Υπό σύσταση επιχειρήσεις**. Δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα έχουν φυσικά πρόσωπα **τα οποία έχουν κλείσει το 18ο έτος της ηλικίας τους**, τα οποία επιθυμούν να ιδρύσουν μικρές, πολύ μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις στους τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών που δρουν υποστηρικτικά σε αυτές. Οι επιχειρήσεις αυτές θα συσταθούν μετά την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής του προγράμματος με βασικό αντικείμενο δραστηριοτήτων που θα αντιστοιχεί σε έναν τουλάχιστον από τους επιλέξιμους ΚΑΔ. Βασική προϋπόθεση είναι ότι τα φυσικά πρόσωπα θα συστήσουν εταιρεία (Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ε.Ε., Ο.Ε.) ή ατομική επιχείρηση ή συνεταιρισμό και θα τηρούν βιβλία Β' ή Γ' κατηγορίας του ΚΒΣ πριν την πρώτη εκταμίευση της αναλογούσας επιχορήγησης.
3. **Στην κατηγορία αυτή ανήκουν επίσης οι λοιπές επιχειρήσεις του τομέα της μεταποίησης ή άλλων τομέων που επιθυμούν να επεκταθούν σε μεταποιητικές δραστηριότητες σε έναν τουλάχιστον από τους επιλέξιμους ΚΑΔ 2008 (Παράρτημα)**. Οι εταιρείες αυτές θα πρέπει να συστήσουν νέα εταιρεία (Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ε.Ε., Ο.Ε.) και θα τηρούν βιβλία Β' ή Γ' κατηγορίας του ΚΒΣ πριν την πρώτη εκταμίευση της αναλογούσας επιχορήγησης. **Οι ατομικές επιχειρήσεις της κατηγορίας αυτής θα πρέπει να κάνουν έναρξη νέας δραστηριότητας στη ΔΟΥ που θα αντιστοιχεί σε έναν τουλάχιστον από τους επιλέξιμους ΚΑΔ 2008 (Παράρτημα)**.
4. Επιλέξιμες νέες επιχειρήσεις θεωρούνται όλοι οι τύποι πολύ μικρών, μικρών & μεσαίων επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 3 του ορισμού ΜΜΕ του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού 800/2008, οι οποίες μικρές & πολύ μικρές επιχειρήσεις για δύο συνεχόμενες χρήσεις (2008, 2009) απασχολούσαν 0 έως λιγότερο από 50 άτομα με σχέση εξαρτημένης εργασίας (εκφραζόμενα σε Ετήσιες Μονάδες Εργασίας ΕΜΕ) και το όριο του κύκλου εργασιών ή εκείνο του συνόλου του ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. Ευρώ και οι μεσαίες επιχειρήσεις για δύο συνεχόμενες χρήσεις (2008, 2009) απασχολούσαν λιγότερο από 250 άτομα σε ΕΜΕ και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ Ευρώ ή το σύνολο του ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. Ευρώ. και δεν έχουν απολέσει την ιδιότητα της πολύ μικρής ή μικρής ή μεσαίας επιχείρησης κατά την έννοια του Άρθρου 4 του ανωτέρου κανονισμού. Στο Παράρτημα Ι του Οδηγού του Προγράμματος αναφέρεται ο ορισμός της ΠΜΕ επιχείρησης.
5. Η νέα επιχείρηση πρέπει να μην βρίσκεται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση, να μην εκκρεμεί σε βάρος της ανάκτηση ενίσχυσης.
6. Οι νέες επιχειρήσεις, καθώς και οι υπό σύσταση επιχειρήσεις θα πρέπει να προσκομίσουν την άδεια λειτουργίας κατά την αποπληρωμή του έργου.
7. Οι δαπάνες του προτεινόμενου έργου δεν έχουν χρηματοδοτηθεί και δεν έχουν ενταχθεί σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους. Επίσης δεν έχουν υποβληθεί για

- ένταξη και δεν θα υποβληθούν σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους. Η προϋπόθεση αυτή αφορά τόσο το σύνολο του έργου όσο και τις επιμέρους ενέργειες.
8. Δεν έγινε έναρξη του έργου πριν την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασης (δηλαδή ανάληψη νομικών δεσμεύσεων, παραγγελίες με προκαταβολή, έκδοση τιμολογίων, δελτίων αποστολής, συμβάσεις κτλ).
  9. Η επιχείρηση διαθέτει ή δεσμεύεται να μεριμνήσει για τις κατάλληλες υποδομές για την ελαχιστοποίηση των εμποδίων πρόσβασης ατόμων με αναπηρία, όπου αυτό είναι απαραίτητο και αναγκαίο. Ως υποδομές νοούνται τόσο οι κτιριακές υποδομές όσο και οι ηλεκτρονικές εφαρμογές που απευθύνονται στο πελατειακό κοινό (π.χ. ιστοσελίδες και λοιπές ηλεκτρονικές εφαρμογές όπως ηλεκτρονικά σημεία πληροφόρησης ή/και εξυπηρέτησης κ.λ.π.).
  10. **Η υπό σύσταση επιχείρηση, σε κάθε περίπτωση θα πρέπει, το αργότερο μέχρι την εκταμίευση της πρώτης δόσης της ενίσχυσης, να πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:**
    - ❖ να ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα (αποκλείονται δηλαδή τα πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα π.χ. σωματεία, σύλλογοι, ΟΤΑ κ.α.),
    - ❖ να μη βρίσκεται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση, να μην αποτελεί προβληματική επιχείρηση, να μην εκκρεμεί σε βάρος της ανάκτηση ενίσχυσης .
    - ❖ να τηρεί βιβλία Β' ή Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ., να είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερη,
    - ❖ να έχει καταστατική έδρα και η παραγωγική της δραστηριότητα να είναι στην Ελλάδα,
    - ❖ να είναι εγγεγραμμένη στο αρμόδιο επιμελητήριο (όπου απαιτείται).
  11. Κάθε επιλέξιμη επιχείρηση έχει δικαίωμα συμμετοχής σε **μία (1) μόνο** πρόταση στο παρόν πρόγραμμα. Σε περίπτωση συμμετοχής σε περισσότερες από μία προτάσεις στο Πρόγραμμα, οι προτάσεις στις οποίες η επιχείρηση συμμετέχει, θα απορρίπτονται όλες, ανεξαρτήτως της συμμετοχής άλλων προσώπων.

Υπογραμμίζεται ότι όλες οι ανωτέρω συνθήκες αποτελούν για κάθε μία από τις παραπάνω δύο κατηγορίες επιχειρήσεων, αθροιστικά, απαραίτητες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και συμμετοχής στο πρόγραμμα. Η μη ικανοποίηση κάθε μίας εξ' αυτών αποτελούν συνθήκη αποκλεισμού της πρότασης. Συνεπώς η μη ικανοποίησή τους ή η ελλιπής ή ανύπαρκτη τεκμηρίωση για την ικανοποίησή τους αποτελεί λόγο απόρριψης της πρότασης η οποία δεν θα αξιολογείται και θα τίθεται στο αρχείο.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ - ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ

Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται με το συνολικό ποσό των €200.000.000,00€ (Δημόσια Δαπάνη), το οποίο κατανέμεται κατά 70% δηλ. €140.000.000,00 για τις υφισταμένες πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, κατά 20% δηλ., €40.000.000,00 για τις υφισταμένες μεσαίες επιχειρήσεις και κατά 10% δηλ. €20.000.000,00 για τις νέες και υπό σύσταση επιχειρήσεις ανεξαρτήτως μεγέθους.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα όρια του προϋπολογισμού των προτάσεων σε ΕΥΡΩ (μη περιλαμβανομένου του Φ.Π.Α.).

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	Νομοί & Περιφέρειες για Μικρές & Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις
A	<ul style="list-style-type: none"> • της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου (Κυκλάδων, Δωδεκανήσου), • της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος (Φθιώτιδας, Εύβοιας, Βοιωτίας)
B	<ul style="list-style-type: none"> • Αττικής • της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος (Φωκίδας, Ευρυτανίας)
Γ	<ul style="list-style-type: none"> • της Περιφέρειας Θεσσαλίας (Καρδίτσας, Λάρισας, Μαγνησίας, Τρικάλων) • τους Νομούς της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (Κέρκυρας, Λευκάδας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου), • της Περιφέρειας Πελοποννήσου (Λακωνίας, Μεσσηνίας, Κορινθίας, Αργολίδας, Αρκαδίας) • της Περιφέρειας Κρήτης (Ηρακλείου, Λασιθίου, Ρεθύμνου, Χανίων),
Δ	<ul style="list-style-type: none"> • της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Θεσσαλονίκης, Χαλκιδική, Σερρών, Κιλκίς, Πέλλας, Ημαθίας, Πιερίας), • τους Νομούς της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (Γρεβενών, Κοζάνης, Φλώρινας, Καστοριάς), • της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (Καβάλας, Δράμας, Ξάνθης, Ροδόπης, Έβρου), • της Περιφέρειας Ηπείρου (Αρτας, Πρέβεζας, Ιωαννίνων, Θεσπρωτίας), • της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (Λέσβου, Χίου, Σάμου), • & τους Νομούς της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος (Αχαΐας, Αιτωλοακαρνανίας, Ηλείας).

ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΕ ΕΜΕ	ΚΑΤΩΤΑΤΟ ΟΡΙΟ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	ΑΝΩΤΑΤΟ ΟΡΙΟ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ			
			A	B	Γ	Δ
Λιγότερα από 50 άτομα (Μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις)	€30.000,00	€400.000,00	35%	40%	45%	50%

Σε κάθε περίπτωση για τις Νεοϊδρυθείσες επιχειρήσεις, το ύψος του προϋπολογισμού του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου από την επιχείρηση δεν δύναται να υπερβαίνει το 100% του Μέσου Όρου του Κύκλου εργασιών της επιχείρησης της τελευταίας 2-ετίας (2008 και 2009) ή τουλάχιστον της μίας (1) πλήρους και ολοκληρωμένης διαχειριστικής χρήσης.

Χρηματοδοτικό Σχήμα & Ιδιωτική Συμμετοχή

Η ίδια συμμετοχή δεν μπορεί να είναι μικρότερη του 25% του συνολικού προϋπολογισμού.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ ΕΡΓΟΥ	
Ιδία Συμμετοχή (τουλάχιστον)	25%
Δημόσια Χρηματοδότηση (αναλόγως την περίπτωση)	35% έως 50%
Εν δυνάμει Τραπεζική Συμμετοχή	Το υπολειπόμενο ποσοστό

Ο Δανεισμός (εάν χρησιμοποιηθεί) θα πρέπει να έχει τη μορφή τραπεζικού δανείου ή ομολογιακού δανείου εκδιδομένου σε δημόσια ή μη εγγραφή, ή δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, αποκλειόμενης της μορφής αλληλόχρεου λογαριασμού.

Επιτρέπεται η κίνηση του ανωτέρου δανείου να γίνεται και μέσω αλληλόχρεου λογαριασμού, **εφόσον υπάρχει ξεχωριστή πράξη στον εν λόγω λογαριασμό, από την οποία να προκύπτει ότι το δάνειο προορίζεται για την υλοποίηση της επένδυσης**, με σαφή αναφορά των όρων σύναψης του δανείου. Το επενδυτικό δάνειο μπορεί να λαμβάνεται και σε συνάλλαγμα. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον η επιχείρηση προσφύγει σε δανεισμό για την κάλυψη του χρηματοδοτικού σχήματος της επένδυσης, είναι υποχρεωμένη να προσκομίσει κατά την υλοποίηση του προγράμματος αντίγραφο της σχετικής σύμβασης με τις απαραίτητες πρόσθετες πράξεις εφόσον η κίνηση του δανείου λάβει χώρα μέσω ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού. **Δεν είναι επιλέξιμοι οι χρεωστικοί τόκοι, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου.**

ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ – ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ - ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ

Κατηγορίες Επιλέξιμων Ενεργειών - Δαπανών

Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης για συμμετοχή στο παρόν Πρόγραμμα. Κατά τη διαμόρφωση του συνολικού προτεινόμενου προϋπολογισμού από την επιχείρηση, είναι υποχρεωτική η σύνδεση των προβλεπόμενων δαπανών με τις παρακάτω κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών.

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΜΕΓΙΣΤΟ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟ ΠΟΣΟΣΤΟ Ή ΠΟΣΟ ΣΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
1	Διαμόρφωση κτιρίων και χώρων	20%
2	Προμήθεια μηχανημάτων, εξοπλισμού και λογισμικού <u>Δαπάνες για Α.Π.Ε. (προς ίδια χρήση / κατανάλωση) μόνο για τις νέες και υπό σύσταση επιχειρήσεις).</u>	100% 15%
3	Αγορά τεχνογνωσίας	10%
4	Δαπάνες απασχόλησης πρόσθετου προσωπικού- εργαζομένων σε μειονεκτική θέση	€ 60.000
5	Δαπάνες για τη μετεγκατάσταση υφιστάμενων και νέων επιχειρήσεων σε ΒΕ.ΠΕ.	10%
6	Άυλες δαπάνες (συνολικά) • Παροχή υπηρεσιών παρακολούθησης και διοίκησης έργου • Εκπόνηση μελετών και ερευνών • Μελέτη και πιστοποίηση Συστημάτων Διαχείρισης (Ποιότητας, δοκιμών κ.α.)	20% € 4.000 € 10.000 € 10.000 έκαστη

Δαπάνες για την Ανέγερση / Επέκταση / Διαμόρφωση Κτιρίων και Χώρων

Οι δαπάνες ανέγερσης/διαμόρφωσης/επέκτασης κτιρίων και χώρων επί ακινήτων/οικοπεδών που ανήκουν κατά πλήρη κυριότητα στο δυνητικό δικαιούχο της ενίσχυσης **δεν δύναται να είναι μεγαλύτερες από το 20% του συνολικά υποβαλλόμενου προϋπολογισμού του επιχειρηματικού σχεδίου-πρότασης**. Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνουν:

- Αναγκαίες κατασκευές, διαμορφώσεις, επεκτάσεις, διαρρυθμίσεις των κτιριακών (και των βοηθητικών τους) εγκαταστάσεων, οι οποίες εξυπηρετούν το ειδικό σκοπό συγκεκριμένων επιχειρηματικών σχεδίων του προγράμματος, **υπό την προϋπόθεση** ότι οι κτιριακές αυτές εγκαταστάσεις (καθώς και οι βοηθητικές τους) θα χρησιμοποιηθούν για την στέγαση ή/και εγκατάσταση του υπάρχοντος ή **νέου** παραγωγικού και λοιπού εξοπλισμού ή για χώρο μεταφόρτωσης ή προσωρινής αποθήκευσης υλικών/δραστηριοτήτων/αγαθών της επιχείρησης και θα βρίσκονται εντός του χώρου της επένδυσης. Οι δαπάνες αυτής της κατηγορίας περιλαμβάνουν το κόστος διαφόρων υλικών και εργασιών για την ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων ή την επέκταση / διαρρύθμιση των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων όπως, αναγκαίες βάσεις εγκατάστασης μηχανημάτων, χωρίσματα κλπ. Κατασκευή ηλεκτρικών και υδραυλικών εγκαταστάσεων, εγκαταστάσεων πυρασφάλειας, κλιματισμού, εξαερισμού και συστημάτων ασφάλειας. Δαπάνες για την δημιουργία δικτύων παροχής στο νέο χώρο εγκατάστασης π.χ. ηλεκτρισμού, νερού, αέρος, πυρόσβεσης, φυσικού αερίου καθώς και τις δαπάνες σύνδεσης με τα δίκτυα αυτά. Δαπάνες για λοιπές υποστηρικτικές εγκαταστάσεις όπως δημιουργία ανελκυστήρων, εγκαταστάσεις θέρμανσης – κλιματισμού κλπ. (κόστος υλικών και εργασιών).
- Αναγκαίες κατασκευές, διαμορφώσεις, επεκτάσεις, διαρρυθμίσεις των κτιριακών (και των βοηθητικών τους) εγκαταστάσεων, οι οποίες στοχεύουν να διευκολύνουν την προσβασιμότητα των ΑμεΑ σύμφωνα με τις Οδηγίες Σχεδιασμού για ΑμεΑ «Σχεδιάζοντας για όλους» του Υπ. Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (πρώην ΥΠΕΧΩΔΕ) (βλ. <http://www.minenv.gr/1/16/162/16203/g1620300.html>)
- Δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου **υπό τις ίδιες ανωτέρω αναφερόμενες προϋποθέσεις και συνθήκες**. Οι δαπάνες αυτής της κατηγορίας περιλαμβάνουν το κόστος διαφόρων υλικών και εργασιών για την διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου του κτιρίου, όπως ασφαλτόστρωση, επικάλυψη με πλάκες πεζοδρομίου κλπ.).
- Δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου **υπό την προϋπόθεση ότι αποσκοπούν στο να διευκολύνουν την προσβασιμότητα των ΑμεΑ**, σύμφωνα με τις Οδηγίες Σχεδιασμού για ΑμεΑ «Σχεδιάζοντας για όλους» του Υπ. Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (πρώην ΥΠΕΧΩΔΕ) (βλ. <http://www.minenv.gr/1/16/162/16203/g1620300.html>)

Απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση των κτιριακών δαπανών είναι η έκδοση οικοδομικής άδειας ή όποιας άλλης μορφής έγκρισης εργασιών εφόσον απαιτείται από τις πολεοδομικές διατάξεις ή βεβαίωση απαλλαγής από τις αρμόδιες Υπηρεσίες.

Σημειώνεται ότι:

- Οι δαπάνες για ανέγερση κτιρίου είναι επιλέξιμες μόνο όταν αφορούν ανέγερση κτιρίου σε ΒΕ.ΠΕ.
- Δεν είναι επιλέξιμη η δαπάνη για διαμόρφωση γραφείων, για αγορά επίπλων και για αγορά οικοπέδων.

Οι δαπάνες για κτιριακά είναι επιλέξιμες εφόσον υπάρχει παραχώρηση χρήσης ή μίσθωση ή νόμιμη σύσταση επικαρπίας επί του ακινήτου για χρονικό διάστημα τουλάχιστον οκτώ (8) ετών. Η περίοδος της οκταετίας υπολογίζεται από την ημερομηνία υποβολής της επενδυτικής πρότασης. Στις περιπτώσεις που η μίσθωση ή η σύσταση επικαρπίας ή η παραχώρηση χρήσης δεν έχει συναφθεί κατά την υποβολή της επενδυτικής πρότασης, υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση ότι θα προσκομίσει, προκειμένου να λάβει οποιοδήποτε μέρος της επιχορήγησης, (ενδιάμεση καταβολή, προκαταβολή επιχορήγησης, τελική καταβολή), παραχώρηση χρήσης ή μίσθωση ή νόμιμη σύσταση επικαρπίας επί του ακινήτου για χρονικό διάστημα ισχύος τουλάχιστον οκτώ (8) ετών από την ημερομηνία υποβολής της επενδυτικής πρότασης. Ειδικά για ανέγερση κτιρίου το μισθωτήριο πρέπει να είναι δέκα πέντε (15) έτη από την ημερομηνία υποβολής της επενδυτικής πρότασης.

Δαπάνες για Επενδύσεις σε Πάγια

Δαπάνες προμήθειας Μηχανολογικού, Μηχανογραφικού Εξοπλισμού και Εξοπλισμού Ποιοτικού Ελέγχου

Προμήθεια Μηχανολογικού Εξοπλισμού και ειδικών εγκαταστάσεων ο οποίος αφορά χώρους παραγωγικούς και αποθηκευτικούς στην Ελλάδα:

- Κύριου και βοηθητικού εξοπλισμού (π.χ. αεροσυμπιεστές, ηλεκτρικοί πίνακες) παραγωγής. Στο πλαίσιο του προγράμματος δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες για προμήθεια αναλώσιμων υλικών, μικροεργαλείων, ανταλλακτικών.
- Εξοπλισμού ποιοτικού ελέγχου και εργαστηρίων ελέγχου ποιότητας.
- Εξοπλισμού έρευνας και ανάπτυξης.
- Εξοπλισμού CAD (Computer Aided Design), CAM (Computer Aided Manufactory) και CIM (Computer Integrated Manufactory). Στα CAD, CAM, και CIM υπολογιστικά συστήματα περιλαμβάνονται τόσο το hardware και από το λογισμικό (software).
- Συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης αποθηκών συμπεριλαμβανομένου και του αναγκαίου λογισμικού για τη δημιουργία ή ανάπτυξη ηλεκτρονικής αποθήκης στο χώρο του βιομηχανοστασίου.
- Εξοπλισμού για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων ηλεκτρονικού εμπορίου και γενικότερα “e-business management” και “e-business development” (B2B ή B2C, ανάλογα με τη δραστηριότητα της επιχείρησης).
- Εξοπλισμού παρακολούθησης λειτουργιών της επιχείρησης (παραγωγή, διοίκηση, λογιστήριο, πωλήσεις, data collection, CRM, ERP, κ.λ.π.).
- Εξοπλισμού μεταφοράς εμπορευμάτων και προϊόντων **υποχρεωτικά** εντός της επιχείρησης όπως αναβατόρια, clark, περονοφόρα, κ.λ.π.
- Μηχανογραφικού εξοπλισμού π.χ. Η/Υ, εκτυπωτές.
- Εξοπλισμού για την εσωτερική ηλεκτρονική διασύνδεση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης σε ενιαίο δίκτυο INTRANET (VPN). Δεν συμπεριλαμβάνονται τέλη ή συνδρομές σύνδεσης.
- Εξοπλισμού γραμμικού κωδικοποιητή (bar code). Συστήματα αυτόματης σήμανσης, ιχνηλασιμότητας, κοστολόγησης και τιμολόγησης προϊόντων – εκσυγχρονισμού της εφοδιαστικής αλυσίδας.
- Εξοπλισμού η εγκατάσταση εξοπλισμού με χρήση Α.Π.Ε. (επιλέξιμες μόνο για τις νέες και υπό σύσταση επιχειρήσεις) για την υποκατάσταση ενεργειακών αναγκών από συμβατικές πηγές ενέργειας. Σημειώνεται ότι οι δαπάνες για εγκατάσταση μικρής κλίμακας Α.Π.Ε. δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 15% του προϋπολογισμού του έργου. Ειδικότερα, όσον αφορά την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, η ηλεκτρική ισχύς της υπό ένταξη εγκατάστασης από ΑΠΕ δεν μπορεί να υπερβαίνει το άθροισμα των ηλεκτρικών καταναλώσεων της επιχείρησης, όπως αυτό προκύπτει από την ηλεκτρομηχανολογική μελέτη της εγκατάστασης στην οποία εγκαθίσταται η υπό ένταξη εγκατάσταση από ΑΠΕ.

Επισημαίνεται για τον εξοπλισμό ότι :

- Οι δαπάνες προμήθειας εξοπλισμού, περιλαμβάνουν:
  - ❑ το κόστος αγοράς αυτού
  - ❑ το κόστος μεταφοράς και εγκατάστασης του
  - ❑ το κόστος των απαιτούμενων υλικών και εργασιών για την εγκατάσταση και λειτουργία του

- Ο προμηθευόμενος εξοπλισμός για να είναι επιλέξιμος θα πρέπει να είναι σύγχρονης τεχνολογίας, καινούργιος, αμεταχειρίστος και στην κυριότητα της επιχείρησης. Για το λόγο αυτό οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσκομίζουν σχετική βεβαίωση του οίκου κατασκευής ή του προμηθευτή.
- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.
- Με την απόκτηση του εξοπλισμού η επιχείρηση πρέπει να εγγράψει τον εξοπλισμό αυτό σε θεωρημένο από την αρμόδια ΔΟΥ βιβλίο παγίων ή αντίστοιχου βιβλίου κατά τα προβλεπόμενα του ΚΒΣ για το είδος της επιχείρησης, και να διατηρήσει τον εξοπλισμό αυτό στην κατοχή της **τουλάχιστον επί μια ζετία μετά τη λήξη του επιχειρηματικού σχεδίου.**

Δαπάνες Προμήθειας Λογισμικού

Οι δαπάνες προμήθειας λογισμικού περιλαμβάνουν **το κόστος αγοράς, εφαρμογής, παραμετροποίησης, και εκπαίδευσης προσωπικού για την προμήθεια και εγκατάσταση καινούργιου λογισμικού** για την αυτοματοποίηση της παραγωγής, των επιχειρηματικών και οικονομικών διαδικασιών, τον ποιοτικό έλεγχο των παραγόμενων προϊόντων, τη διασύνδεση των επιχειρήσεων με εθνικά ή διεθνή δίκτυα, την ανάπτυξη δραστηριοτήτων e- business και e-marketing, τη σύνδεση σε e-marketplaces, την ανάπτυξη συστημάτων υποστήριξης INTRANET και EXTRANET, την ανάπτυξη και εφαρμογή ERP και CRM κ.λ.π.

Επισημαίνεται για το λογισμικό ότι:

- Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για την εγκατάσταση και τυχόν παραμετροποίησή του λογισμικού καθώς και το κόστος εκπαίδευσης του προσωπικού μέχρι και 10% του κόστους αγοράς του λογισμικού.
- Το προμηθευόμενο λογισμικό θα πρέπει να είναι καινούργιο και η επιχείρηση να είναι νόμιμος κάτοχος αυτού. Για το λόγο αυτό οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσκομίζουν σχετική βεβαίωση του οίκου κατασκευής ή του προμηθευτή μαζί με την απαιτούμενη άδεια χρήσης.
- **Δεν είναι επιλέξιμες** οι δαπάνες που αφορούν σε ιδιοκατασκευή λογισμικού από την ίδια την επιχείρηση που εγκρίθηκε για χρηματοδότηση.
- Δεν είναι επιλέξιμη η ανανέωση αγοράς άδειας χρήσης για υπάρχον λογισμικό στην επιχείρηση.
- Με την απόκτηση του λογισμικού η επιχείρηση πρέπει να εγγράψει το λογισμικό αυτό σε θεωρημένο από την αρμόδια ΔΟΥ βιβλίο παγίων ή αντίστοιχου βιβλίου κατά τα προβλεπόμενα του ΚΒΣ για το είδος της επιχείρησης, και να διατηρήσει τον εξοπλισμό αυτό στην κατοχή της **τουλάχιστον επί μια ζετία μετά τη λήξη του επιχειρηματικού σχεδίου.**
- Σε περίπτωση αγοράς λογισμικού εφαρμογών που απευθύνεται σε πελατειακό κοινό, θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα να εξυπηρετεί τις ανάγκες ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο Web Content Accessibility Guidelines (WCAG), έκδοση 2.0 σε επίπεδο AA (οι δαπάνες μετατροπής είναι επιλέξιμες).

Δαπάνες Απόκτησης Δικαιωμάτων Χρήσης Τεχνογνωσίας:

Οι δαπάνες αυτές αφορούν το σύνολο των δαπανών που θα πραγματοποιηθούν για την απόκτηση, μεταφορά και χρήση της απαιτούμενης τεχνογνωσίας (π.χ. αγορά, άδεια χρήσης, royalties κ.λ.π.), για την υλοποίηση των προτεινόμενων έργων. Η αποκτούμενη τεχνογνωσία θα πρέπει να συνδέεται με τη μορφή και τους στόχους του σχεδίου και να συνοδεύεται από τα απαιτούμενα παραδοτέα όπως π.χ. Σύμβαση της επιχείρησης με τον οίκο παροχής της τεχνογνωσίας θεωρημένη από την αρμόδια ΔΟΥ και εγγραφή στο βιβλίο παγίων (βλέπε σχετικό πίνακα παραδοτέων στον Οδηγό Υλοποίησης).

Δαπάνες για τη Μετεγκατάσταση Υφιστάμενων Επιχειρήσεων σε ΒΕ.ΠΕ.

Οι δαπάνες αυτές περιλαμβάνουν

- την αποσυναρμολόγηση του υπάρχοντος παραγωγικού εξοπλισμού από τον υφιστάμενο χώρο εγκατάστασης (κόστος αποσύνδεσης από τα δίκτυα παροχής, αποσυναρμολόγησης, συσκευασίας του υφιστάμενου εξοπλισμού)
- την μεταφορά του υφιστάμενου παραγωγικού εξοπλισμού στο νέο χώρο εγκατάστασης (περιλαμβάνεται τυχόν κόστος φόρτωσης – εκφόρτωσης στα μεταφορικά μέσα)
- την εγκατάσταση του υφιστάμενου παραγωγικού εξοπλισμού στο νέο χώρο εγκατάστασης (κόστος, συναρμολόγησης, σύνδεσης με τα δίκτυα παροχής, ρύθμισης του υφιστάμενου εξοπλισμού, των απαιτούμενων υλικών και εργασιών για την εγκατάσταση και λειτουργία του).

Τέλος σημειώνεται ότι δαπάνες που αφορούν την διευκόλυνση προσβασιμότητας των ΑΜΕΑ ΔΕΝ δύναται να μεταφέρονται σε άλλη κατηγορία δαπανών ή να μειώνεται το φυσικό αντικείμενο τους.

Δαπάνες για Άυλες Επενδύσεις

Οι δαπάνες για τις άυλες ενέργειες στο επιχειρηματικό σχέδιο **δεν δύνανται να είναι μεγαλύτερες από το 20% του συνολικά υποβαλλόμενου προϋπολογισμού του επιχειρηματικού σχεδίου-πρότασης** και συνίστανται σε:

Δαπάνες Συμμετοχής σε Εκθέσεις

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η επιχείρηση να συμμετέχει για πρώτη φορά στην έκθεση και να προσκομίσει σχετική βεβαίωση από τον αρμόδιο φορέα διοργάνωσης της έκθεσης.

Επιλέξιμες δαπάνες είναι:

- Το κόστος ενοικίασης και διαμόρφωσης των περιπτέρων
- Το κόστος εγγραφής στους καταλόγους της έκθεσης
- Το κόστος μεταφοράς και ασφάλισης εκθεμάτων

Δαπάνες Σύνδεσης – Συμμετοχή σε e-marketplaces

Οι δαπάνες αυτές περιλαμβάνουν όλες τις δαπάνες σύνδεσης με ειδικούς οργανισμούς και ηλεκτρονικές πηγές παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών. Η ημερομηνία εγγραφής στον αντίστοιχο οργανισμό θα πρέπει να είναι μεταγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής της πρότασης στο πρόγραμμα και να συνοδεύεται από σχετικό συμφωνητικό θεωρημένο από τη ΔΟΥ ή σχετική άδεια. Επισημαίνεται ότι δεν είναι επιλέξιμα τέλη και συνδρομές εκτός τους αρχικού κόστους εγγραφής σύνδεσης και συμμετοχής.

Δαπάνες συμβούλων & συμβουλευτικών υπηρεσιών

Είναι επιλέξιμες δαπάνες για υπηρεσίες παρεχόμενες από εξωτερικούς συμβούλους, μόνο στην περίπτωση που οι εν λόγω υπηρεσίες δεν συνιστούν διαρκή ή περιοδική δραστηριότητα, ούτε συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης, π.χ. για συνήθεις φοροτεχνικές υπηρεσίες, τακτικές, νομικές και διαφημιστικές υπηρεσίες.

Οι επιλέξιμες αμοιβές συμβούλων ενδεικτικά αναφέρονται σε:

- α) Παροχή υπηρεσιών υποστήριξης, οργάνωσης, παρακολούθησης και διοίκησης του επιχειρηματικού σχεδίου σε περίπτωση που θα εγκριθεί για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος **έως και το ποσό των € 4.000**
  - β) Εκπόνηση μελετών και ερευνών κάθε μορφής όπως έρευνες αγοράς, μελέτες benchmarking, οργάνωσης διοίκησης, αναδιοργάνωσης των επιμέρους λειτουργιών της επιχείρησης, ανασχεδιασμού επιχειρηματικών διαδικασιών (reengineering), τυποποίησης διαδικασιών, εκτίμησης επιχειρηματικού κινδύνου (risk analysis), marketing plan, κ.λ.π. **έως του ποσού των €10.000 συνολικά.**
  - γ) Δημιουργία-κατασκευή διαδικτυακού τόπου (ιστοσελίδας) **για πρώτη φορά !!!.**
  - δ) Παροχή υπηρεσιών για τη συμμετοχή της επιχείρησης σε e-marketplaces και ανάπτυξη ηλεκτρονικού εμπορίου.
  - ε) Σύνταξη Εγχειριδίων Διαχειριστικών Συστημάτων - **για πρώτη φορά όχι επαναβεβαίωση - (και μόνον εφόσον καταλήξει σε πιστοποίηση)** π.χ. πρότυπα Διαχείρισης Ποιότητας ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2008, Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ΕΛΟΤ EN ISO 14001:2004 και EMAS, Διαχείρισης της Ασφάλειας Τροφίμων ΕΛΟΤ EN ISO 22000:2005 (HACCP) / BRC, IFS, Υγιεινής & Ασφάλειας στην Εργασία OHSAS 18001:2007, κ.τ.λ.) **έως του ποσού των €10.000 έκαστη.**
  - στ) Κόστος δοκιμών για την πιστοποίηση προϊόντων σύμφωνα με διεθνή, ελληνικά ή ξένα πρότυπα.
- Οι μελέτες πυροπροστασίας και περιβαλλοντικών επιπτώσεων κ.λ.π. μελετών για την απόκτηση άδειας λειτουργίας ή νόμιμου απαλλακτικού από αυτήν καθώς και οι μελέτες επαγγελματικού κινδύνου ΔΕΝ είναι επιλέξιμες.
  - Εξαιρούνται τα CE και κάθε άλλου είδους σήματα υποχρεωτικού χαρακτήρα για τα οποία οι σχετικές δαπάνες ΔΕΝ είναι επιλέξιμες.

Επισημαίνεται ειδικότερα για τις δαπάνες των συμβούλων ότι:

- Οι πιθανές δαπάνες ταξιδιών των συμβούλων περιλαμβάνονται στην συνολική αμοιβή τους.
- Για κάθε συμβουλευτική υπηρεσία, **πρέπει να υπάρχει σχετική σύμβαση** με την επιχείρηση νομίμως θεωρημένη από την αρμόδια ΔΟΥ, ανεξαρτήτως του κόστους της συμβουλευτικής υπηρεσίας.
- Για όλες τις δαπάνες και ειδικότερα για τις δαπάνες μελετών, στις προσφορές που θα υποβάλλονται με το επιχειρηματικό σχέδιο υπαγωγής στο πρόγραμμα, θα πρέπει να αναφέρονται αναλυτικά το περιεχόμενο κάθε πεδίου της μελέτης, ο σκοπός, η μεθοδολογία και η μέθοδος έρευνας (πρωτογενής ή/και δευτερογενής) και τα εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν.

- Όλες οι δαπάνες θα αξιολογούνται για το εύλογο του κόστους καθώς και για τη σκοπιμότητά τους σε σχέση με την επιχείρηση και το επιχειρηματικό σχέδιο.

Δαπάνες πιστοποίησης διαχειριστικών συστημάτων και προϊόντων

Οι δαπάνες αυτές αφορούν στην πιστοποίηση διαχειριστικών συστημάτων στις διοικητικές, οικονομικές και παραγωγικές δραστηριότητες των επιχειρήσεων από πιστοποιημένους φορείς από αναγνωρισμένους οργανισμούς του εξωτερικού ή από το ΕΣΥΔ.

Δαπάνες πρόσληψης και απασχόλησης πρόσθετου προσωπικού- εργαζομένων σε μειονεκτική θέση

Επιδοτούνται δαπάνες μισθοδοσίας για την απασχόληση επί δώδεκα (12) το πολύ μήνες, από την ημερομηνία πρόσληψης, εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και ατόμων με αναπηρία (ΑΜεΑ), σε πρόσθετες θέσεις εργασίας, που αντιστοιχούν σε νέο εξοπλισμό και λειτουργίες της επιχείρησης, όπως προκύπτουν από την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. Οι δαπάνες αυτές αποτελούν μέρος του συνολικού προϋπολογισμού του σχεδίου.

Το ανώτατο επιλέξιμο κόστος για κάθε νέα πρόσθετη ετήσια μονάδα εργασίας ανέρχεται σε €10.000. Το ανώτατο όριο επιλέξιμων δαπανών αυτής της μορφής ανέρχεται σε €60.000.

Το ποσοστό της παρεχόμενης Δημόσιας χρηματοδότησης ταυτίζεται με το ποσοστό Δημόσιας χρηματοδότησης του σχεδίου.

Για να θεωρηθούν επιλέξιμες δαπάνες αυτής της κατηγορίας, θα πρέπει αθροιστικά να ισχύουν τα εξής:

- Οι ετήσιες μονάδες εργασίας (Ε.Μ.Ε.) εργαζομένων με επιλέξιμο μισθολογικό κόστος, είναι πρόσθετες ως προς τις Ε.Μ.Ε. της επιχείρησης του έτους 2009.
- Το πρόσθετο προσωπικό που θα προσληφθεί δηλώνεται στο αντίστοιχο πεδίο του εντύπου υποβολής της πρότασης, σε συνδυασμό με το προϋπολογιζόμενο επιλέξιμο κόστος, το οποίο αποτελεί μέρος του προϋπολογισμού του σχεδίου.
- Οι πρόσθετες θέσεις εργασίας που δημιουργούνται στην επιχείρηση θα καλύπτουν ανάγκες που δημιουργούνται από την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου.
- Το πρόσθετο προσωπικό που θα προσληφθεί θα πρέπει να είναι «εργαζόμενοι σε μειονεκτική θέση», κατά την έννοια του κανονισμού 800/2008, και σύμφωνα με τα οριζόμενα στον οδηγό του προγράμματος.

Ειδικότερα, άτομα πού:

- α) δεν είχαν κανονική αμειβόμενη απασχόληση κατά τους προηγούμενους έξι (6) μήνες ή
- β) δεν παρακολούθησαν δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή επαγγελματική κατάρτιση (Διεθνής Πρότυπη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης (ISCED, International Standard Classification of Education) Επίπεδο 3 - ISCED 3) ή
- γ) είναι άνω των 50 ετών ή
- δ) ζουν μόνα, έχοντας τη φροντίδα ενός ή περισσότερων εξαρτώμενων μελών

Το ύψος και η επιλεξιμότητα δαπανών αυτής της κατηγορίας τεκμηριώνονται με τα εξής αναγκαία προς τούτο παραστατικά:

- Έντυπο Ε7
- Καταστάσεις επιθεώρησης εργασίας
- Αναλυτική Περιοδική Δήλωση
- Αναγγελία πρόσληψης
- Βεβαίωση ΟΑΕΔ ότι ο εργαζόμενος δεν είχε κανονική αμειβόμενη απασχόληση κατά τους προηγούμενους 6 μήνες
- Φωτοαντίγραφο και των δυο όψεων της Αστυνομικής Ταυτότητας του εργαζόμενου
- Υπεύθυνη Δήλωση του εργαζόμενου ότι δεν έχει παρακολουθήσει δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή επαγγελματική κατάρτιση (ISCED 3), ότι ζει μόνος, έχοντας τη φροντίδα ενός ή περισσότερων εξαρτώμενων μελών.

Επιπρόσθετες ειδικές επισημάνσεις για τις επιλέξιμες ενέργειες και δαπάνες

Πέρα των επισημάνσεων που αναφέρονται στην περιγραφή των επιλέξιμων ενεργειών και δαπανών **επιπρόσθετα τονίζεται** ότι:

- Δεν είναι επιλέξιμη η υποβολή πρότασης από κοινοπραξία επιχειρήσεων

- Δεν είναι επιτρεπτή για τις ανάγκες του προγράμματος η εξόφληση δαπανών με επιταγές τρίτων.
- Δεν περιλαμβάνεται ΦΠΑ σε καμία κατηγορία δαπανών, καθώς δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη και επιβαρύνει εξ ολοκλήρου την επιχείρηση.
- Κάθε ενέργεια και δαπάνη θα αξιολογούνται ως προς τη σκοπιμότητά τους σε σχέση με την επιχείρηση και το επιχειρηματικό σχέδιο και το εύλογο του κόστους τους.
- **Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μετά την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασης στο πρόγραμμα. Σε περίπτωση έναρξης εργασιών πριν την υποβολή της πρότασης όπως π.χ. έκδοση παραστατικών (δελτία αποστολής, CMR, τιμολόγια, έκδοση επιταγής, σύναψη ιδιωτικού συμφωνητικού, έκδοση αδείας μικρής κλίμακας, κ.λ.π.), μερικής/ολικής εξόφληση δαπανών (π.χ. προκαταβολή) οι εν λόγω δαπάνες όπως και το σύνολο του επιχειρηματικού σχεδίου είναι μη επιλέξιμο για χρηματοδότηση. Στην περίπτωση δε που η επιχείρηση έχει ήδη ενταχθεί στο πρόγραμμα τότε απεντάσσεται από αυτό.**
- Δεν θεωρούνται επιλέξιμες οι δαπάνες που συνδέονται με το κόστος μισθοδοσίας (π.χ. ανάπτυξη λογισμικού από το προσωπικό της επιχείρησης).
- Οι δαπάνες για την ανανέωση ιστοσελίδας δεν είναι επιλέξιμες.
- Οι δαπάνες για ανανέωση πιστοποιητικού διαχειριστικού συστήματος δεν είναι επιλέξιμες.
- Οι δαπάνες απόκτησης domain name για την κατασκευή ιστοσελίδας δεν είναι επιλέξιμες.
- Τα απαραίτητα παραστατικά και παραδοτέα που υποχρεούται να προσκομίσει η επιχείρηση κατά την υλοποίηση του έργου της καθώς και λοιπές υποχρεώσεις της περιγράφονται στο Παράρτημα IV του Οδηγού.

Σημειώνεται ότι προκειμένου για αγορά καινούριου, συγχρόνου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, του οποίου η καθαρή αξία αγοράς υπερβαίνει τις €70.000,00 για κάθε μηχάνημα ή λοιπό εξοπλισμό, η εφαρμογή των ενισχύσεων γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι η αγορά του από τον φορέα της επένδυσης πραγματοποιείται απευθείας από τον κατασκευαστικό οίκο. Σε περίπτωση δε που η αγορά του πραγματοποιείται από άλλη επιχείρηση, η εφαρμογή των ενισχύσεων γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι τα παραστατικά αγοράς του συνοδεύονται σε κάθε περίπτωση:

- από επικυρωμένο αντίγραφο των παραστατικών πώλησης του συγκεκριμένου μηχανήματος ή λοιπού εξοπλισμού από τον κατασκευαστικό οίκο προς τον προμηθευτή του φορέα της επένδυσης ή προς άλλη επιχείρηση από την οποία ο ως άνω προμηθευτής αγόρασε το εν λόγω μηχάνημα ή εξοπλισμό
- από βεβαίωση του κατασκευαστικού οίκου ότι ο συγκεκριμένος προμηθευτής αποτελεί νόμιμο αντιπρόσωπο του

Οι επιχειρήσεις πρέπει να εγγράψουν τα πάγια στοιχεία της επένδυσής τους στο βιβλίο-μητρώο παγίων στις περιπτώσεις που απαιτείται (κατά τα προβλεπόμενα και από τον ΚΒΣ).

Επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο του προγράμματος δεν είναι επιλέξιμη η χρήση του Leasing για την αγορά των παγίων εκτός αν με την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου η κυριότητα τους περιέλθει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης.

Στα παραστατικά θα πρέπει να αναφέρεται η επωνυμία του προμηθευτή, **να περιγράφεται αναλυτικά ο εξοπλισμός με τους αντίστοιχους αριθμούς σειράς παραγωγής (serial numbers) όλων των τμημάτων του**, το είδος των υλικών που χρησιμοποιήθηκαν και το αντικείμενο των εργασιών που εκτελέστηκαν για την εγκατάσταση του.

ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ

Η εξόφληση κάθε δαπάνης (τμηματική ή ολική), για να είναι επιλέξιμη, πρέπει να ακολουθεί τις διατάξεις του άρθρου 20 του Ν.3842/2010 (ΦΕΚ 58Α/23.04.2010) και μπορεί να γίνει μόνο:

1. Για φορολογικά στοιχεία συνολικής αξίας **κάτω των χιλίων πεντακοσίων (€1.500) ευρώ** (με ΦΠΑ), απευθείας στον προμηθευτή με μετρητά ή επιταγές της επιχείρησης ή μέσω τραπεζικών λογαριασμών (όπου θα αποδεικνύεται η εξόφλησή τους και μέσω του λογαριασμού όψεως της εταιρείας).
2. Τα φορολογικά στοιχεία συνολικής αξίας **χιλίων πεντακοσίων (€1.500) ευρώ και άνω** (με Φ.Π.Α.), που εκδίδονται για πώληση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες, εξοφλούνται από τους λήπτες τους, αγοραστές των αγαθών ή των υπηρεσιών, μέσω τράπεζας, με χρεωστικές ή πιστωτικές κάρτες ή μέσω τραπεζικού λογαριασμού και με επιταγές. Δεν επιτρέπεται εξόφληση των στοιχείων αυτών με μετρητά.
3. Φορολογικά στοιχεία αξίας ή λοιπά έγγραφα που εκδίδονται ή συντάσσονται αντί φορολογικών στοιχείων, συνολικής αξίας **άνω των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ** (με ΦΠΑ), τα οποία εκδίδονται για συναλλαγές μεταξύ επιτηδευματιών εξοφλούνται μέσω επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών του

εκδότη-πωλητή αγαθών ή υπηρεσιών και του λήπτη των αντίστοιχων στοιχείων ή επιταγών που εξοφλούνται μέσω των ιδίων λογαριασμών.

4. **Δεν επιτρέπεται κατακερματισμός της δαπάνης** που οδηγεί σε αποφυγή της παραπάνω υποχρέωσης (δηλαδή δεν επιτρέπεται τμηματική πληρωμή τιμολογίου, με σκοπό την μετάπτωση σε μικρότερη κατηγορία τρόπου εξόφλησης δαπανών).

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

Η διάρκεια υλοποίησης των εγκεκριμένων έργων ορίζεται σε 18 μήνες από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης της επιχείρησης, με δυνατότητα 6-μηνιαίας παράτασης, εφόσον το αίτημα υποβληθεί πριν την τυπική ημερομηνία ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του έργου. Κατ' εξαίρεση, δύναται να δοθεί πρόσθετη παράταση τριών μηνών μόνο σε περιπτώσεις τεκμηριωμένης ανωτέρας βίας.

ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

ΦΑΣΕΙΣ Υλοποίησης Έργου	Πιστοποιηθέν Έργο	Ποσοστό Καταβολής Δημόσιας Χρηματοδότησης
Προκαταβολή	0%	50% Προσκομίζοντας ισόποση εγγυητική τραπεζική επιστολή με διάρκεια ισχύος μέχρι την παραλαβή του έργου από τον αρμόδιο φορέα
Α΄ ΦΑΣΗ Ενδιάμεση Δόση	Πιστοποίηση Μέρους του Φυσικού & Οικονομικού Αντικείμενου του Έργου	Πραγματοποιούνται έπειτα από υποβολή Ενδιάμεσης Έκθεσης Προόδου μετά την εκτέλεση του 50% τουλάχιστον του συνολικού οικονομικού και αντίστοιχου φυσικού αντικείμενου.
Β΄ ΦΑΣΗ Αποπληρωμή	Πιστοποίηση Ολοκλήρωσης του Φυσικού & Οικονομικού Αντικείμενου του Έργου	Πραγματοποιούνται έπειτα από υποβολή Τελικής Έκθεσης. Κατά την παραλαβή του έργου, προσδιορίζεται το ύψος των επιλέξιμων δαπανών του, η ημερομηνία ολοκλήρωσης του, πραγματοποιείται η λογιστική εκκαθάρισή του και καταβάλλεται στον δικαιούχο η τυχόν οφειλόμενη δημόσια χρηματοδότηση Είτε σε ποσοστό 100%, Είτε το Υπολοιπόμενο.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Επισημαίνεται ότι ένας από τους βασικούς όρους του Προγράμματος είναι η διατήρηση του μέσου όρου (Μ.Ο.) των θέσεων εργασίας των ετών 2009 & 2010 για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου. Το υφιστάμενο προσωπικό (και οι μέσοι όροι) υπολογίζεται σε Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (ΕΜΕ) από την Οριστική Δήλωση Εκκαθάρισης των ποσών φόρου, τελών χαρτοσήμου και εισφοράς ΟΓΑ που οφείλονται σε εισοδήματα από Μισθωτές Υπηρεσίες (Έντυπο Ε7 και συννημμένη αναλυτική κατάσταση) για τη διαχειριστική χρήση 2008 & 2009 (οικονομικό έτος 2009 & 2010) και από τις θεωρημένες καταστάσεις της Επιθεώρησης Εργασίας.

Ο έλεγχος διατήρησης του προσωπικού θα γίνεται σε ΕΜΕ τόσο κατά το μήνα ολοκλήρωσης του έργου, όσο και ένα έτος μετά την ολοκλήρωση του έργου. Για τον έλεγχο θα χρησιμοποιούνται οι Αναλυτικές Περιοδικές Δηλώσεις (ΑΠΔ), οι θεωρημένες καταστάσεις της Επιθεώρησης Εργασίας, το έντυπο Ε7 ή/και οποιοδήποτε άλλο δικαιολογητικό απαιτείται για τον υπολογισμό του προσωπικού.

Σε περίπτωση παράβασης του όρου αυτού, ο δικαιούχος θα οφείλει να επιστρέψει το ποσό της χορηγηθείσας επιχορήγησης που αναλογεί στο ποσοστό της συνολικής μείωσης του υφιστάμενου προσωπικού. Στην περίπτωση των πολύ μικρών επιχειρήσεων το ποσοστό μείωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της επιχορήγησης.

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

1. Φωτοαντίγραφο και των δυο όψεων της Αστυνομικής Ταυτότητας ή διαβατηρίου κάθε Συμμετέχοντος Δικαιούχου.
2. Ισολογισμοί και έντυπα Ε3 εφόσον υπάρχουν για τις νέες επιχειρήσεις
3. Στοιχεία Των Εταίρων / Μετόχων Του Φορέα Της Επένδυσης: Αντίγραφο του θεωρημένου Ε1 του πιο πρόσφατου διαχειριστικού έτους που έχει υποβληθεί για κάθε εταίρο/μέτοχο ξεχωριστά ή υπεύθυνη δήλωση του εταίρου/μετόχου που δεν έχει Ε1, ότι δεν έχει υποχρέωση υποβολής φορολογικής δήλωσης.
4. Σε περίπτωση που οι συμμετέχοντες δικαιούχοι ασκούν ήδη επιχειρηματική δραστηριότητα, υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 το Ν.1599/86 με το γνήσιο της υπογραφής (μία για κάθε ένα φυσικό πρόσωπο που συμμετέχει στην πρόταση και ασκεί ήδη επιχειρηματική δραστηριότητα) όπου θα αναφέρονται τα στοιχεία της επιχείρησης (-σεων) που συμμετέχουν (ακόμα και ατομική επιχείρηση) και τα ποσοστά συμμετοχής τους. Θα προσκομίζονται συνημμένα οι ισολογισμοί, τα Ε3 και Ε7 των επιχειρήσεων αυτών.
5. **Βεβαίωση χρήσης γης για την προβλεπόμενη θέση εγκατάστασης.**
6. Βεβαίωση έναρξης δραστηριότητας / εργασιών ή κωδικοποιημένο καταστατικό ή βεβαίωση εγγραφής σε αρμόδιο επιμελητήριο και λειτουργίας, όπου απαιτείται
7. Προσφορές / Προτιμολόγια με αναλυτική περιγραφή δαπανών ανά είδος και αναγωγή κόστους ανά μετρική μονάδα για όλες τις δαπάνες και prospectus για τον εξοπλισμό. Για τις δαπάνες των εγκαταστάσεων, των λοιπών δαπανών και των πάσης φύσεως κτιριακών εργασιών και ιδιοκατασκευών αρκεί η υποβολή τεκμηριωμένου προϋπολογισμού και προσφορών ανά περίπτωση. Οι σχετικές προσφορές θα πρέπει να έχουν ληφθεί εντός τριμήνου πριν την υποβολή της επενδυτικής πρότασης.
8. Βεβαιώσεις για τα προσόντα των υποψήφιων επιχειρηματιών. Γίνονται δεκτά άδεια άσκησης επαγγέλματος, ένσημα ή βεβαίωση του ασφαλιστικού φορέα, βεβαιώσεις των τυχόν εργοδοτών θεωρημένες από τις οικείες επιθεωρήσεις εργασίας για το χρονικό διάστημα και την ειδικότητα της απασχόλησης, πτυχία σπουδών, βεβαιώσεις επιμόρφωσης - κατάρτισης, ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο, του ενδιαφερόμενου που να τεκμηριώνει την εμπειρία του όπως παλαιές δηλώσεις Ε3, ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο, του ενδιαφερόμενου για την εμπειρία ή / και τις γνώσεις του και την συνάφεια αυτών με το αντικείμενο της προτεινόμενης επένδυσης.
9. Υπεύθυνη Δήλωση του άρθρου 8 το Ν.1599/86 **με το γνήσιο της υπογραφής (μία για κάθε ένα φυσικό πρόσωπο που συμμετέχει στην πρόταση)**, στην οποία θα αναφέρεται:
  - ❖ Ότι όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στην πρόταση είναι πλήρη, ακριβή και αληθή.
  - ❖ Ότι δεν έγινε έναρξη του έργου πριν από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης.
  - ❖ Ότι το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο ή μέρος του δεν θα χρηματοδοτηθεί από άλλο πρόγραμμα, δεν έχει χρηματοδοτηθεί, ενταχθεί, ή υποβληθεί και δεν θα υποβληθεί προς έγκριση χρηματοδότησης σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
  - ❖ Ότι δεν συμμετέχει σε άλλη πρόταση του εν λόγω προγράμματος.
  - ❖ Ότι η επιχείρηση δεν εμπίπτει στα κριτήρια διαχωρισμού πράξεων των Ταμείων ΕΤΠΑ, ΕΓΤΑΑ (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης) και ΕΤΑ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας), όπως αυτά συμπεριλαμβάνονται στο ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V του Οδηγού).
  - ❖ Ότι αποδέχεται οποιοδήποτε σχετικό έλεγχο ή εξακρίβωση των δηλωθέντων από τις αρμόδιες εθνικές ή κοινοτικές αρχές.
  - ❖ Λαμβάνοντας υπόψη το σημείο (6) του Κεφαλαίου (1) – Νομοθετικό και Κανονιστικό πλαίσιο του παρόντος, «Ότι η επιχείρηση διαθέτει ή δεσμεύεται να μεριμνήσει για την υλοποίηση των απαραίτητων υποδομών για την ελαχιστοποίηση των εμποδίων πρόσβασης ατόμων με αναπηρία (ΑμΕΑ) (Άρθρο 16 Καν (ΕΚ) 1083/2006 της Ε.Ε.)» Ως υποδομές νοούνται τόσο οι κτιριακές υποδομές όσο και το λογισμικό εφαρμογών (π.χ. ιστοσελίδες και λοιπές ηλεκτρονικές εφαρμογές όπως ηλεκτρονικά σημεία πληροφόρησης ή/και εξυπηρέτησης κ.λπ.) που απευθύνονται στο πελατειακό κοινό.
  - ❖ Ότι αποδέχεται τη διασταύρωση των στοιχείων που δηλώνονται από το πληροφοριακό σύστημα TAXIS και τα συστήματα των ασφαλιστικών οργανισμών.
  - ❖ Ότι αποδέχεται ότι τα μηνύματα που θα αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, και ειδικότερα της διεύθυνσης e-mail που έχει δηλώσει στο Έντυπο Υποβολής, προς τον ΕΦΕΠΑΕ, ή/και την ΓΓΒ/ΥΠΟΙΑΝ και όσα λαμβάνονται από αυτούς θα επέχουν θέση επίσημων εγγράφων.
  - ❖ Ότι αποδέχεται ότι κατά την υλοποίηση του έργου, η επικοινωνία με την ΓΓΒ/ΥΠΟΙΑΝ και τον ΕΦΕΠΑΕ αναφορικά με την εξέλιξη και ολοκλήρωση της επένδυσης (Αιτήματα τροποποίησης,

Εκθέσεις Προόδου και Ολοκλήρωσης κλπ) δύναται να γίνεται ηλεκτρονικά (on screen) μέσω ηλεκτρονικών εντύπων όπως αυτά θα καθοριστούν από την ΓΓΒ/ΥΠΟΙΑΝ και τον ΕΦΕΠΑΕ.

10. Σε περίπτωση που υπάρχει ή προβλέπεται παραχώρηση χρήσης ή μίσθωση ή νόμιμη σύσταση επικαρπίας επί του ακινήτου για χρονικό διάστημα τουλάχιστον οκτώ (8) ετών, τα παραστατικά παραχώρησης χρήσης ή μίσθωσης ή νόμιμης σύστασης επικαρπίας επί του ακινήτου για χρονικό διάστημα ισχύος τουλάχιστον οκτώ (8) ετών ή δεκαπέντε (15) ετών για ανέγερση κτιρίου από την ημερομηνία υποβολής της επενδυτικής πρότασης ή
11. Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 1599/86 ότι «θα προσκομιστεί, προκειμένου να ληφθεί οποιοδήποτε μέρος της επιχορήγησης, (ενδιάμεση καταβολή, προκαταβολή επιχορήγησης, τελική καταβολή), παραχώρηση χρήσης ή μίσθωση ή νόμιμη σύσταση επικαρπίας επί του ακινήτου για χρονικό διάστημα ισχύος τουλάχιστον οκτώ (8) ετών ή δεκαπέντε (15) ετών για ανέγερση κτιρίου από την ημερομηνία υποβολής της επενδυτικής πρότασης»

Αξιολόγηση και βαθμολόγηση των προτάσεων

Για την αξιολόγηση των προτάσεων και την ένταξη των επενδύσεων στο Πρόγραμμα λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια του παρακάτω Πίνακα.

Κάθε πρόταση αξιολογείται από δύο αξιολογητές και βαθμολογείται με βάση τα κριτήρια του παρόντος οδηγού. Όλα τα κριτήρια βαθμολογούνται σε ακέραια κλίμακα από 0 έως και 10 και στη συνέχεια πολλαπλασιάζονται με τον αντίστοιχο συντελεστή βαρύτητας. Η τελική βαθμολογία της πρότασης προκύπτει από το άθροισμα των βαθμολογούμενων κριτηρίων. Η μέγιστη τελική βαθμολογία μιας πρότασης με την χρήση των ανωτέρω κριτηρίων είναι το 100,00.

Βαθμολογούμενα Κριτήρια Αξιολόγησης και σχετική βαρύτητα		
ΟΜΑΔΑ Α΄	Κριτήρια αξιοπιστίας επιχειρηματικού φορέα και επιχειρηματικού σχεδίου	50%
1	Καταλληλότητα έδρας (περιοχή εγκατάστασης) επιχειρηματικής δραστηριότητας	ΝΑΙ /ΟΧΙ
2	Προσόντα μετόχων του υπό σύσταση φορέα (εκπαίδευση – εμπειρία)	20%
3	Βιωσιμότητα σχεδίου (συνεκτιμάται θετικά τυχόν υπάρχουσα κερδοφορία)	30%
ΟΜΑΔΑ Β΄	Κριτήρια ως προς τον χαρακτήρα και την ποιότητα του επενδυτικού σχεδίου	50%
4	Πρωτοτυπία / Καινοτομία (Τεχνολογική ή Μη Τεχνολογική) που επηρεάζει σημαντικά την ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης	15%
5	Προκύπτοντα οφέλη (ανταγωνιστικότητα επιχείρησης, περιβάλλον, τοπική ανάπτυξη)	30%
6	Πληρότητα σχεδιασμού – προγραμματισμού επένδυσης	5%

Όλες οι προτάσεις που βάσει των παραπάνω κριτηρίων και συντελεστών συγκεντρώνουν βαθμολογία από (50,0) και άνω μετά την εφαρμογή ανάλογων ομάδων κριτηρίων είναι κατ' αρχήν επιλέξιμες μέχρι εξαντλήσεως του προϋπολογισμού. Δεν θα υπάρχουν επιλαχούσες προτάσεις.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για οποιαδήποτε πληροφορία ή / και διευκρίνηση.

Με εκτίμηση, για την BiT
Πιέτρης Γιώργος

ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΚΑΔ 2008

ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΝΑΣΕ, ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ – ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΣΡΑ, ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
10.52	Παραγωγή παγωτών
10.7	Παραγωγή ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων
10.82	Παραγωγή κακάου, σοκολάτας και ζαχαρωτών
10.83.12	Επεξεργασία υποκατάστατων του καφέ. Εκχυλισμάτων, αποσταγμάτων και συμπυκνωμάτων του καφέ ή των υποκατάστατων του καφέ.
10.83.14	Επεξεργασία εκχυλισμάτων, αποσταγμάτων, συμπυκνωμάτων και παρασκευασμάτων τσαγιού
10.83.15	Επεξεργασία αφεψημάτων βοτάνων
10.84 (Εκτός 10.84.11)	Παραγωγή αρτυμάτων και καρυκευμάτων (Εκτός Παραγωγή ξιδιού και υποκατάστατων του ξιδιού που λαμβάνονται από το οξικό οξύ)
10.86	Παραγωγή ομογενοποιημένων παρασκευασμάτων διατροφής και διαιτητικών τροφών
10.89.11	Παραγωγή σουπών και ζωμών και παρασκευασμάτων τους
10.89.13.01	Παραγωγή ζυμών αρτοποιίας και παρόμοιων ειδών
10.89.13.02	Παραγωγή μπέικινγκ πάουντερ
11.01	Απόσταξη, ανακαθαρισμός και ανάμιξη αλκοολούχων ποτών
11.05	Ζυθοποιία
11.07	Παραγωγή αναψυκτικών· παραγωγή μεταλλικού νερού και άλλων εμφιαλωμένων νερών
13*	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών*
14*	Κατασκευή ειδών ένδυσης*
15*	Βιομηχανία δέρματος και δερμάτινων ειδών*
16	Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από έπιπλα· κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής
17	Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων
18	Εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων
20	Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων
21	Παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων και φαρμακευτικών σκευασμάτων
22	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες
23	Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων
25	Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού
26	Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων
27	Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού
28	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού π.δ.κ.α.
31	Κατασκευή επίπλων
32	Άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες
33	Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού
35.30.21	Υπηρεσίες παροχής πάγου (μόνο οι επιχειρήσεις υπηρεσιών παροχής πάγου)
36.00.20.01	Υπηρεσίες αφαλάτωσης θαλασσινού νερού
36.00.20.02	Υπηρεσίες επεξεργασίας νερού με φίλτρα ή άλλα μέσα
37*	Επεξεργασία λυμάτων*
38.3*	Ανάκτηση Υλικών*
39*	Δραστηριότητες εξυγίανσης και άλλες υπηρεσίες για τη διαχείριση αποβλήτων*
52.10	Αποθήκευση
58	Εκδοτικές δραστηριότητες
62	Δραστηριότητες προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, παροχής συμβουλών & συναφείς
63	Δραστηριότητες υπηρεσιών πληροφορίας
71.20.12*	Υπηρεσίες δοκιμών και αναλύσεων των φυσικών ιδιοτήτων (μόνο οι υπηρεσίες δοκιμών και αναλύσεων των φυσικών ιδιοτήτων)*
71.20.13	Υπηρεσίες δοκιμών και αναλύσεων ολοκληρωμένων μηχανικών και ηλεκτρονικών συστημάτων (μόνο οι Υπηρεσίες δοκιμών και αναλύσεων ολοκληρωμένων μηχανικών και ηλεκτρονικών συστημάτων)
95.11.10.01	Υπηρεσίες εγκατάστασης πακέτων λογισμικού ή επεκτάσεων